

Майоров Павло Віталійович
студентка 5 курсу історичного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
науковий керівник: к.і.н., доцент **Магась-Демидас Ю. І.**

The Family Jewels: замах на Фіделя Кастро

Після Другої світової війни члени організованого злочинного угруповання «La Cosa Nostra» почали втручатися в справи Куби. В першу чергу, вони займалися імпортом в США кубинського рому та цукру. Але коли в 1952 р. Ф. Батіста став президентом Куби, його товариш, водночас один із засновників «La Cosa Nostra», М. Ланскі запропонував інвестиції в економіку країни в обмін на легалізацію казино. Під час президентства Ф. Батісти, казино в кубинських готелях приносило основний прибуток мафії. Проте все змінилось після революції 1959 р., коли до влади прийшов Ф. Кастро, який пообіцяв викоринити американську мафію з Куби. Водночас, прорадянська політика Ф. Кастро під час холодної війни загострила відносини Куби з урядом США. Постало питання замаху та вбивства президента Куби.

Актуальність дослідження підкреслюється тим, що сучасні відносини США та Російської Федерації знаходяться в досить критичному стані і світ стоїть на порозі нової Холодної війни, й нам потрібно знати, на які кроки готові піти уряди найпотужніших країн світу задля досягнення мети.

Мета нашого дослідження дослідити замах на кубинського президента в контексті співпраці ФБР та ЦРУ з кримінальним світом США – організацією «La Cosa Nostra».

Джерельною базою нашого дослідження виступають розсекречені архівні матеріали ФБР та ЦРУ – The Family Jewels, збірка документів архіву ЦРУ, в якій міститься інформація про діяльність розвідувального управління в період з 1959 по 1973 рр; рапорти офіцерів ФБР в період 1960-1961 рр. Також слід відмітити статті американських журналістів.

Після приходу до влади в Кубі Ф. Кастро, його стосунки з урядом США дійшли кризової межі: дипломатичні стосунки були розірвані, всі інвестиції зі Сполучених Штатів припинено. Це впливало як на економічне, так і на політичне життя США – відверта прорадянська політика уряду Ф. Кастро загрожувала національній безпеці країни. За наказом Білого Дому, Центральне розвідувальне управління країни розпочало пошуки шляхів ліквідації президента Куби .

Іншою зацікавленою стороною в знищенні Ф. Кастро була американська мафія – «La Cosa Nostra». Кримінальна організація штатів за часів президентства Ф. Батісти своїми інвестиціями розвинула в країні не лише туристичний бізнес, а й легалізувала ігровий бізнес – казино при готелях. Станом на 1959 р. американська мафія побудувала в Кубі 19 казино, з яких отримувала колосальний прибуток. Втрата основного джерела доходу, змусила кримінальний світ США задумуватись щодо ліквідації кубинського лідера .

Задля ліквідації президента Куби, ЦРУ завербувала до своїх лав колишнього офіцера Федерального Бюро Розслідувань Р. Мех'ю. Головним завданням колишнього працівника ФБР було знайти спільну мову з Дж. Розеллі – лідером кримінальної сім'ї Лос-Анжелеса. Згодом ЦРУ завербувало ще одного колишнього працівника ФБР – Г. Х'юза. Щоб досягти спільної мови з Дж. Розеллі, агенти під

прикриттям видавали себе за представників іноземних корпорацій, які хотіли бачити Ф.Кастро мертвим, адже той заважав веденню бізнесу на Кубі. На вбивство президента Куби уряд США виділив 150 000 доларів, проте Дж. Розеллі від грошей відмовився [4].

Крок до зустрічі з Дж. Розеллі було зроблено. Офіцер ЦРУ Дж. О'Конел познайомив Дж. Розеллі з Р. Мех'ю 14 вересня 1960 р., в готелі Хілтон Плаза, міста Нью-Йорк. За перемовинами слідкувало також і ФБР. Згідно з рапортом одного з офіцерів, Дж. Розеллі та Р. Мех'ю в готелі довго не знаходились – лідер кримінального угруповання боявся прослуховування. Розмова між співучасниками замаху проводилась поза зоною дією апаратури для підслуховування [3].

Через тиждень, 25 вересня 1960 р., Р. Мех'ю було представлено Сему Голду та Джо, які були найбільш розшукуваними мафіозі країни – Момо Джанкана – наступник Альфонсо Капоне, та Сантос Трафіканте – один з найпотужніших гангстерів на Кубі за часів Ф. Батісти [1].

В дискусії змовники виробляли методи вбивства президента Куби. Вирішено було отруїти Ф. Кастро отруйними пілюлями, які могли б потрапити до нього як ліки. М. Джанкана повідомив, що в нього є знайомий серед найближчого оточення Ф. Кастро, який також був зацікавлений в розвитку гемблінгу на Кубі – Хуан Орта, корумпований чиновник. Х. Орта погодився виконати замах. Для цього ЦРУ через Р. Мех'ю передало до Сема і Джо шість отруєних таблеток снодійного, які були передані Х. Орти. Спроби усунути Ф. Кастро затяглися на кілька місяців. Результату не було досягнуто. Після останньої спроби отруїти Ф. Кастро, Х. Орта зв'язався з М. Джанканою та С. Трафіканте, щоб його терміново вивести з місії по ліквідації Ф. Кастро [2].

Проте корумпований чиновник надав контакти особи, яка зможе виконати вбивство. Цією особою виявився лікар Ф. Кастро – Е. Верона. Він сказав що для виконання завдання йому потрібно 10 000 доларів на організацію та 1 000 доларів на закупку відповідної апаратури для зв'язку з мафією. Про подальші дії Е. Верони нам невідомо – вся інформація стосовно подій 1961 р. на сьогоднішній день залишилась засекреченою. Існує лише припущення, що Е. Верона мав вбити Ф. Кастро за допомогою ручки, в стержні якою знаходилась отруєна голка зі шприца для підшкірних ін'єкцій [4].

Отже, слід сказати, що ЦРУ не соромилось використовувати кримінальне угруповання для досягнення власної мети, та задля національної безпеки країни. Але, зазначимо й те, що саме ж ЦРУ завадило собі у виконанні цих планів. 17 квітня 1961 р. розпочалась операція в бухті Свиней, кампанія, яка ставила собі за мету військове вторгнення на Кубу. Саме ця операція призвела до припинення замаху на Ф. Кастро з боку «La Cosa Nostra».

Також, прикрим є той факт, що оприлюднивши данні стосовно замаху на Ф. Кастро, Центральне Розвідувальне Управління залишило засекреченим перші дві сторінки справи. Про що там йдеться, ми можемо лише здогадуватись. Варто додати, що в інших документах ЦРУ та ФБР міститься інформація про понад 300 запланованих замахів на кубинського президента.

Список використаних джерел та літератури:

1. Snow Anita. CIA Plot to Kill Castro Detailed [Електронний ресурс] / Snow Anita // The Associated Press.- 2007. – June 27. – Режим доступу: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/06/27/AR2007062700190.html>

2. Corn David. Where's the CIA's Missing Jewel? [Электронный ресурс] / David Corn // The Nation. – 2007. – June 26 : – Режим доступа: <https://www.thenation.com/article/wheres-cias-missing-jewel/>
3. John Roselli FBI files [Электронный ресурс] // FBI FOIA files. Main file HQ 139-1201. - 71 p. Режим доступа: <https://vault.fbi.gov/reading-room-index>
4. Osborn Howard J. The Family Jewels. Memorandum for Executive Secretary, CIA Management Committee [Электронный ресурс] // National security archive – 1973. – 16 may. – 703 p – Режим доступа: http://nsarchive.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB222/family_jewels_full_ocr.pdf